

जीवनरक्षा पालन.

रयनार,

भावा अनुदासजी साहेबजी.

डोलवडा, ता. वीजपुर, पोस्ट गेरीता.

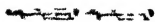
छपावा/असिद्ध कर्ता,

हेसाध रणछोडकात्र छलाध.

ठे रायपर दरवाजा अड्डार न्यु कोटन भील सामे.

अमहावाह.

आवृत्ति १ टी—अत ५००.

संवत् १९७५.

सने १९१३.

कीमत ओक आने.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ

૮૭૮૮

રીતીરોડના પુલ નીચે આવેલા શ્રી જૈન વિદ્યાપિઠ પ્રેમી
શા. પોપટલાલ અમથાસાહેબે છાપ્યું.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૦૭૭

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ જીવન રહ્યા પાલન

વિષય ક ૪૭

जीवनरक्षा पालन

મેહેરબાનો આપ સોચ કરકે દેખીએ માલીકને ઇસ મનુસજન્મ તુમકો બહોત બહોત ઉત્તમ યાને દેવતાઓ સંખી સેષ્ટ હુએ ઇસમેં આઈકે કુછ પુરુષાર્થ કરના યાને દયા ધર્મ લગતી કરના એ મનુસકો ખાસ કર્તવ હુએ દેખો માલીકને સખી પ્રાણીઓકા શરીર જુદા જુદા બના હુવા હુએ મગર જીવ માલીકને સરખા રખા હુએ તો ઉસીકો બંધન કરકે મારતા, પછાડતા કાટના એ બડા નીચ કર્મ હુએ ઇસ સખ જીવનપર રહીમ કરો યાને દયા લાવો અને માલીક ખોદ દીવમેં રખો તો કુછ માલીક મેહેરબાન રહે યાને એક સાહુર ખી કહા હુએ.

આદમકો ખુદા મત કહો, એ આદમ ખુદા નહિ;
લોકન ખુદાકે નુરસેં યહ આદમ જુદા નહિ.

ઇસવાસ્તે ઇસ શરીરમેં જો દમ રખા હુએ વો ખુદા નહિ હુએ વો ખુદાકા સચા નુર હુએ યાને વો ખુદાકા નુરસે ખીજકુલ જુદા હુએ તો હુકમ ખુદાકે લીએ સિવાય ઉસકો નીકાલ દેના યહ ખુદા કયું ગુન્હા ન લીખીગે સચ લીખીગે.

ખિચાર કરકરકે દીખીએ કે જીસને યહ બનાયા

હચે ઉસકો તોડ દેનેકી સત્તા હુસરે સત્તા મીલાના
એસા કેન શાસ્ત્ર કેતા હચે જો હુસરેકો માર પછાડ
કરદેનેકી સત્તા ખુદા તઆલાને દી હોતી તો કેતનેક મનુ-
સકો આપસ આપસમેં સખી દુનીયાં રહેને દેવે નહિ
તો મહાતમા કબીર સાહેબને કહા હચે.

કહે કબીર સુનો ભાઈ સાધુ જીસને જોડી ઉસને તોડી.
જીસને બનાયા હચે, ઉસકો તોડનેકી સત્તા હચે.

દેખો આપ સોચ કરો યાને દયા લીઆવો દેખો તુ-
લસીદાને કહા હચે.

સાખી.

દયા ધર્મકા મુલ હચે, પાપ મુલ અભિમાન;
તુલસી દયા ન છોડીએ, જખ લગ મટમેં પ્રાણ.

દયા રખના વો મનુસકા મુખ્ય ધર્મ હચે યાને પાપ
કરના વો મુખ્ય નિશેધ કર્મ હચે ઇસલીએ ઇસકો છોડ
કુછ ધર્મકુ ઉતેજનદો અને ધર્મકી સીડીપર ચડો જીસસે
બેડા પાર હો જાવે યાને બેદકા કહેના હચે કે અહિંસા
પ્રથમો ધર્મ કબી જીવનકો બંધન કરકે દુખ દેના નહિ
વો મુખ્ય પ્રથમ ધર્મ હચે સો બેદકે પ્રમાણસે ચલો
યાને જો શાસ્ત્રકા કેના હચે સો કરો તો અચ્છા હચે
એ તનમેં એક દેવીકા પુજનેવાલા આયા વો જો દેખો
આઈ અમારી માતા હચે ઉસકે આગે નવરાત્રીકે બખ-

તમે હમ અમારી માતાકો બકરા પાડા ચડાના પકતા
કયા વો હમ ન ચડાવે એસા આપકા ડેના હુએ કયું.

ધાર્મિક સાધુ બોલા હા બાઈ કયું માતા તુમારે
પાસ આઈકે બકરા પાડા ખાનેકો કેતી હુએ તો અમારે
અુખારબિદ કહરાવો તો હમ સચ માનીંગે ચેતના કે
તકડી સાથમે વો માતાકા ભુવા ધુણુને લગ ગયા શ્રીર
સાધુને અપને ધાર્મિકકા ઈલમ ચલાયા વો માતા કેને
લગી કે મુજકો અબ છોડ દો મેં જલ બતી હું મુજકો
મત સતાઓ મેંય જાખ હો બતી હું.

તબ સાધુને કહા કયું માતા તેરેકો બકરે પાડાકા
ગોસ ખાના બહોત પ્યારા હુએ તો તેરે ભુવાકા ગોસ
કયુ ન ખાતી ઉસકા ગોસ બડા લીજતદાર હુએ ઉસકો
કયુ ન ખાતી હુએ ઓર ખીયારે અબોલે જીવકો ખાકે
ખુશ હોતી હુએ તો વો ભુવા બોલતા ચાને અછે અછે
મેવા મીષ્ટાન વજન ખાકે તૈયાર હો રહા હુએ ઉસકો
તુ કયુ ન ખાતી હુએ ઓર ખીયારે પશુઓકો ખાનેકો
તૈયાર હોતી હુએ ચહ તેરી કેતનીક ભુલકી ખાત હે.

તબ માતા બોલી ચહ દુષ્ટ લોકોને મુજકો ખાલી મેરા
નામ લેકે આપસે ગોસ ખાના સીખલીઆ હુએ ઓર મેરા
નામ ખાલી બદનામ કરતે હુએ વો બડે મુર્ખ હુએ ઉન-
કો મેં કબ કીતીહુ કે મુજકો બકરા પાડા ચડાઓ મેં ઉનક

कब डेतीहु के मुँहको दाइ यडावो वो लोक जेसा पाप कर्म
 याने अशुद्ध चीजं यडानेसे में भी अशुद्ध याने मुँहको
 भी प्रेत येनीमें राक्षस गीनतीमें गीनार्थ ही हुये में मां-
 ससे याने दाइसे भीलकुल नाराज हु मगर में क्या करे
 में उनके वास्ते जाना पीना पत्र लक्ष्मी सभ उनके
 कर्मके लीये नहि भीलते हुये मगर वो लोक कडां ज-
 नते हुये के यह कर्म अधर्म करनेसे नहि भीलता हे
 ओर जाना पीना सभ बंध होता जाता हुये मगर वो
 राक्षस लोक नहि छोडते में कबडेती हु ओर उनके कर्म-
 के लीये मेरा सभ सत्य पराजय याने जोवार्य गया हुये
 उनके पीछे रहने मेरी सारी जूदगी पराजय जन गर्ज
 में बडी अइसोस रहतीहु में माता हु मेरे सभ अये
 हुये में कीसी अयेको मारनेका मेरा हुकम डोवे नहि.
 माता कीसीकी नाम हुये के अयेको समावे याने देख
 देख रहे उसका नाम माता हुये, मेरेको कुछ प्यारा हुये
 सो में आपको सुनातीहु मेरेको बहुमलोजन डोना
 डोम डोना अगर साधुओको अच्छा जाना भीलाना ओर
 छोटी छोटी लडकीयांके जमावना वो मेरेको अडोत प्यारा
 हुये, ओर दाइ मांस एवनकी हत्यासे में बडी अइसोस
 रहतीहु में देवी हु मुजे कोई एवको बंधन करके मेरी

મુરતીકે આગે ભારતે હુએ. જમ જીવનકો ખંધન કરકે
 ઉનકો ઝટકા દેતે હુએ. ઉસી વખતકે પહેલે મેં મેરા
 સ્થાનકો છોડ મેં દુસરી જગા ભાગ જાતીહું વો જગા
 પર મેં સતાવીસ રોજ તલક આતી નહિ હું મેરે સખ
 ન્યાતીકી દેવીયોસેં મેં જીવન હત્યાવાલી દેવીકો અપની
 પંચમાં ખીઠાતી નહિ હુએ વો મેરે ન્યાત બહાર છોડી
 દીધી હુએ મુજકો વો લોક ખાના પીના લીએ અપની
 ન્યાતમેં લેલો નહી ખીઠાયે હુએ. મુજકો તો દુનીયાંકા
 બીગડા ઓર અપની ન્યાતકા ખી બીગડા ઓર જકત-
 કર્તા તો મેરે અનંત ગુન્હે લીએ જાતે હુએ મેરે ગુન્હાકો
 પાર કમ આવેગા વોહી મેં બિચારમેં અને બિચારમેં
 બડી અફસોસ રહીતી હું યહ મુર્ખ મનુસ રાક્ષસ સુખી
 નહિ સમજે હુએ. ઓર મેરી ખાલી નામ બદનામ કર
 રહે હુએ. અખ મેં વો બિચાર કરતી હું કે માલીક વો
 લોકનકે હાથસેં કમ છુટુ યાને સત્ય ભગતી કર એસા
 બિચાર મેરે દિલમેં હો રહા હુએ આપ બિચાર કરકે
 દેખીએ કે જો મેરે આગે બિચારે ગરીબ બકરે યાને
 પાડે ચડાવતે હુએ. મગર ઉનકો છોડ કર મેરે શેર નામ
 વાધ કયુ ન ચડાવતે હુએ? જો બિચારા અખોલા જીવ યાને
 ગરીબ બકરા ચડાના કરતે હુએ. તો મેરેકુ ખુસ કરના
 આહતે હોવે તો શેર લીઆય કે મગર શેર પકડનેકો

જાતે હયે તો ઉનકા બાપ મારકે આપહી ચડાઈ લીએ
 ગા તો ઉનકો શેર લીઆનેકી સત્તા હયે તો બિચારે કં-
 ગાલ જીવોકો લાકે ચડાવતે હયે કયુ કે વો બિચારા
 નિરખળ યાને ગરીબ હયે ઉસકો લાકે મારતે હયે.
 સેર બડા બળવાન હયે ઉનકો પકડનેકો જાવે તો વોહી
 અપનેકો ચડાઈ દેવે તો ગરીબ પર સત્તા બજના યાને
 તુંગરસેં ડરના એ કેતની બિચારકી બાત હયે. દેખો
 વો દુષ્ટ ભુવા લોકને અપને અપને માંસ ખાના યાને
 દેવીકા બતાના ખાના દેખો દુસરા વો બાત હયે કે માંસ
 ખાતે હયે ઉનકો પાચીન કરનેકે લીએ દારૂ બી પીતે
 હયે ઓર મેરેકો લોગ લગાતે હયે. દેખો દારૂ બી પીના
 મહા નીચ કર્મ હયે. દેખો એક સાધુને કહા હયે.

સાખી.

આંબ ફળે પત વાળસું, મોવ ફળે પત ખોઈ;
 વાકો પાણી ને પીવે, ઉસકો અકલ કયાંસે હોઈ.

દેખો જીસી બખતમે આંબ ફળ પ્રાપત હોતા હયે
 જીસી વખત જેસે કોઈ દુલહા સાદી કરનેકો જાતા હોવે
 એસા બનકર ફળ પ્રાપ્ત હોતા હયે. ઓર મોવ નામ
 મોવડા ફળકી પ્રાપ્ત કરતા હયે જીસી વખત વો અપને
 સબ પાનોકો ગીરાયકે નાખા બનકે ફલ ગીરાતા હયે તો
 વો ખુદ નાખા હોકે ફલ ગીરાતા હે તો દુસરેકે કયુ ન

નાગા ન બનાવેશ? ખુદ પ્રજા નાગા હોયે તો ઊંસકા પ્ર-
 સ્થ કરનેવાલા ક્યુ નાગા ન હોવે? તો આપ સોચ કરકે
 દીખીએ કે ઊંસકા પાની પીનેવાલા બેચકલ ઇતસાન
 ગીના જાતા હોયે દેખો દારૂ પીકે કેસી કેસી ખુરી ખુરી
 બાતાં બકતે હોયે ચોર અપની માતા લેન સગા સનેહી.
 બેકે હોવે ઊંસકા ઊંસકો ભાન નહિ રહેતા હોયે. યાને
 ખુરી ખુરી બાતોડો બક રહેતા હોયે. ચોર રસ્તેકે બી-
 ચમેં જુક જુક કર ગટરોમે યાને વાડુમેં કાંટુમેં પડે
 રહેતે હૈ. ચોર અપની ઇજતકા ભાન નહિ હોતા હોયે
 કપડે લોક લેજતે હોયે. ચોર કોઇ આખરુદારકો બોલ-
 નેસે માર પડતા હોયે. વો ઊંસકા દારૂ પીનેકા લાભ હોયે
 દેખો જખ દારૂ ઉતર ગયા તખ અપને વસ્ત્રોકો ડુઢતા
 હોયે. તો મીલે નહિ તો ચેસા ને ચેસા બીના બસ ચ-
 લતા પડતા હોયે. બીના વસ્ત્ર ઠંડસેં મરના પડતા
 હોયે. ચોર કપડેકી તંગાસ લોગવના પડતા હોયે. એ દે
 તના અનાય હોયે દારૂકા નીસા કરને વાલેકી આખરુ
 આપ દીખીએ તો ગાંવકી અંદર ઉંસીકા નામસેં પાવભર
 નીમીક દેવે નહિ વો ઉંસકી ખાસ આખરુ હોયે દારૂ
 યાને માંસ દોઇએસે શરાબ ચીજાં હોયે દેખો ઉંસકે
 ઉપર એક દષ્ટાંત સુનો. કોઇ એક રાજથા ઉંસને બીચાર
 કીઆ હોયે કે દુનીઆમેં નીસાકે લીએ કયા વિધન

ઉત્પન્ન હોતા હોયે વો મેરેકો લીખના હોયે એસેં વો
 રાજાના ને શહેર રહાયા ઉસકો એક અગ્રા કીલ્લા થા
 વો શહેરકે કીલ્લાકો ચાર દરવાજા થા તો એક એક દર-
 વાજે નીસાકી ચીજો લેકે અપના સિપાઇઓકો બીઠાઈ
 દીઆ ચીજોકા નામ ગાંજા, દારૂ, માંસ યાને ચોથે દરવાજે
 પર એક ચોસ્ત બચેવાલી ખુબસુરતકો બીઠાઈ દી ચોર
 રાજાને હુકમ દીઆ કે જે અજાના આદમી શહેરમે આવે
 ઉસકો નીસા કરાઈ સિવા અંદર આને ફેના નહિ એસા
 હુકમ દેકે સિપાઇઓકો બીઠાઈ દીએ અખ આપ દીબીએ
 કે ઇસ શહેરમે પ્રાંમન રહેતા થા વો બચા થા ઉસકી
 મા જવાનથી વો છોટી ઉમરમે ઉસકી માતાને પડનેકો
 છોડ દીઆથા વો પ્રાંમન કાસી શહેરમે બીધા પડતા થા
 ઉસકી મા જવાન હોનેસેં કોઈ મનુસકો રખલીઆ અપના
 ધની કરકે પ્રીર ઉસ પ્રાંમનીકો ગર્ભ રહે ગયા વો માત
 રાજાને જનલી ઇશકે લીએ રાજા પકા અંદોખસ્ત કર
 દીઆ ઉસકો નવ માસ જમ પુરા હુવા તબ ઉસકો એક
 લડકા પેદા હુવા વો લડકેવાલી ચોરત પ્રાંમની વો
 બીધા પડનેકો ગયા હે ઉસકી માકો રાજાને દરવાજેપર
 બીઠાઈ હોયે ચોર હુકમ દીઆથા કે જે દારૂવાલે દરવાજે
 આમી આવે ઉસકો દારૂ પીલાના યાને માંસવાલે દર-
 વાજે આવે ઉસકો માંસ પીલાના ચોર ગાંજાના દર-

વાળે આવે ઉસકો ગાંભ પીલાના યાને ઝોર બચેવાલી
 ઝોરતવાલે દરવાળે આવે ઉસકો બચેકો મારકે સ્ત્રીકે
 સાથમેં કર્મ કરે ઉસકો અંદર આને દેના એસા રાજાનો
 અપને હુકમકો સિપાઈયોંકા બેઠાઈ દીએથે ઇતનેમેં થોડી
 મુદતમાં વો પ્રાંમનકા લઠકા અપને બીઘાકો પડકર અ-
 પને ગાંવ તરફ પોઠીમે પુસ્તક બરકે નીકલા ચલતે ચલતે
 ચંદ રોજેમેં વો અપને ગાંવમેં આ પોચા જીસમેં કે
 રાજાને સ્ત્રીપાઈ બેઠાએથે વો ગાંવ ખુદ વો પ્રાંમન માથા
 વાંપર આ પહોચા ઝોર શહેરમેં બને લગા તબ સિપા-
 ઈયોને અટકાયા ઝોર કહા બાઈ અમારે રાજાકા હુકમ
 એકે થોડાસા દારૂ પીએ પ્રીર શહેરમેં બજો દીર પ્રાંમ-
 નને બીચાર કીઆ કે ઝોર કહા કે મેં પ્રાંમન હુ મેં
 કીચી તરસે દારૂ પીઆ બય? ઇસ વાસ્તે વો હુમસે ન
 બનેગા ચલ દુસરે દરવાળે હોકે શહેરમેં બહિ જબ દુસરે
 દરવાળે પહોચા તો વહાં શહેરમેં બનેકો લગા તબ વ-
 હાંકા સિપાઈ માંસવાલા બેઠા થા ઉસને કહા થોડાસા
 માંસ ખાઓ તો શહેરમેં બનેકા મીલેગા નહિતો અમારે
 રાજાકા હુકમ હએ નહિ તબ પ્રાંમનને કહા મેં માંસ
 ખાઉતો મેરઃ સબ ધર્મ હિજુ હો બહિ ઇસ વાસ્તે માંસ
 ખાના વો બહા નીચ કર્મ હએ વો મેરેસેં કેસા બનેગા
 ચલ દુસરે દરવાળેપર બહિ વહાંસે શહેરમેં ચલા બહિગા

જળ તીસરે દરવાજે ગયા ચોર વહાંસે શહેરમેં જાને
લગા તખ સિપાઈને કહા થોડાસા ગાંજ પીચો ઉસકે
બાદ આપ શહેરમેં જાચો તખ પંડીત જોલા.

સાખી.

જાંગ તમાકુ સુતરા, જન કબીર જો ખાય;
યોગ જપ તપ જો કરે, જય રક્ષાતલ માય.

તખ પંડીત જોલા કે મેરેસે ગાંજ ખી ન પીચા
જાય ઈસ વાસ્તે ચલ ચોથે દરવાજે હોકર ચલા જાઉગા
અખ ચોથે દરવાજે પર ચલા ચોર વહાં પહોચા તો વહાં
કયા દેખતા હૈ તો વહાંખી સીપાઈ બેઠેલા ઉસને દેખા
દીલમેં બીચાર હુવા કે એખી બેઠા હુએ તો ઉસકે પાસ
ખી કુછ ન કુછ હોગા વહાં પહોંચા જળ સીપાઈને કહા
કર્યું મહારાજ કાં જાના હુએ પ્રાંમન જોલા શહેરમેં
તખ સીપાઈને કહા અમારા રાખકા હુકમ હુએ કે એ
ચોરત કે પાસ છોકરા હુએ ઉસકો માર ડાલો ય ને એહ
ચોરતકી સાથમેં લોગ લોગવકે શહેરસેં જાચો જો
ચોરત બેઠી હુએ એ ચોરત વો પ્રાંમનકી મા હુએ
ઉસકો બહોત રોજ હોજાનેસે વો પેંચાનતા નહી હુએ
પ્રીર પ્રાંમન કેને લગા કે જીવ મારને સમાન દુસરા પાપ
ઇસી દુનીયામેં હુએ નહિ તો મેં મનુસકો માફતો રાક્ષસ
ગીનતીમેં ગીનાઇ જાકે વો મેરા ધર્મ નહિ હુએ ચોર

વણીયાર કર્મ કરના વો કર્મ જેસા દુષ્ટ કર્મ દુસરા
 હોયે નહિ કયુ કે વણીયાર ઇસી શરીરસે બને તો ઇસ
 જન્મ બાદ મેરા અવતાર પુરૂષ મીટકે સીરસબર નાર
 એ તને (ક્ષાતકા) બનના પડે જો ગાંજ પીનેસે દુસરે
 જન્મ બકરા હોના પડતા હોયે માંસ ખાનેસે કુતાકા
 અવતાર હોતા હોયે દારૂ પીનેસે વેશ્યાકા દબા બનતા
 હોયે યહ કર્મ કરના નહિ યાને ઇસ શહેરમેં જાનાળી
 નહિ ચલ પલટકે પીછા કાશીમેં જાગી કયુ કે ઇસ કર્મ
 મેરે હોનેકા હોયે નહિ ચોર શહેરમેં જા શકુગા નહિ
 યેસા બીયાર કરકે વહાંસે પલટકે નીકલા થોડેક કદમ
 ચલા દીલમેં બીયાર કીઆ ચલ થોઠાસા ગાંજ
 પીકે શહેરમેં ચલા જાઉં અબ કયા દેખે જીસ દર
 વજેપર વો ગાંજવાલા સીપાઈ ખેઠાથા વહાંપર આ પહોંચા
 ચોર કહેને લગા થોડા ગાંજ બનાઈએ મેં પીકે શહેરમેં ચલા
 જાઉં અબ સિપાઈને ગાંજ બનાયા. વો પ્રામન અપને
 હાથમેં ચીત્રમકો લેકે એક દંમ લગાયા. ઝિસકે સાથ
 અપના સ્વરૂપકો બુલ ગયા. ચોર સિપાઈસેં કહેને લગા
 યહ નીસા બહોત અચ્છા હોયે. ઝિસસે કોઈ જ્યાદા
 નીસા હોયે. સિપાઈને કહા હા. પ્રામન કહા કયા હોયે
 લીઆઓ. સિપાઈને કહા દારૂ અચ્છા જલદી લાઓ.
 સિપાઈ વહાં જાકે દારૂકી બોટલકો ભરકે લીઆયા.

પ્રાંમનકુ દી વો પ્રાંમન નીસાકે દીએ જોટલકી જોટલ
 પી ગયા. ઊસકો બહોત નીસા હો બનેસે વો પ્રાંમન
 જોલા કે મેરા મુખ અબ બીગડ ગયા હુએ. ઊસકે દીએ
 ઊસકે પર અબ કેઈ મોં અચ્છા હોવે. યેસી ચીજ
 લાઇએ ઊસને કહા કયુ મહારાજ ગોસ લાગે પ્રામન
 જોલા અચ્છા લાએ. ઊસી સમય વો ગોસ લાયા ઊસને
 ખાયા તબ ઊસકો વીષય ઊતપન હુવા તબ કહા કેઈ
 અચ્છી ચોરતકો લેઆએ તબ વો પ્રાંમન ઊસકી માને
 પેચાનતા થા ઊસકો લાએ તરત ઊસકી સાથમે વબીચાર
 કર્મ કીઆ ફીર રાત પડ ગઈ. આધી રાતકી બખત
 હુઈ જમ પ્રાંમનકા નીસા ઉતરા તબ ઊસને પુછા કે તુ
 કેન જાતકી હુએ ઉસ ચોરતને કહા કે મેં પ્રાંમની હુ
 ઊસને કહા કેન ગાંવકી તબ ઊસને કહા ઇસી શહરકી
 તબ જોલા તુ કીસીકી ચોરત હુએ ચોર તેરા ધનીકા
 કયા નામ હુએ. ઊસને કહા મેરે ખાવીંદકા નામ ઉતમ-
 રામ કરકે થા. ઉસ પ્રાંમન સમજ ગયા ઊસને કહા કે
 કેન પોળવાલા ઉતમરામ તબ ઊસને કહા આનંદસેરી
 વાલા તબ વો પ્રાંમન બહા અફસોસ હો ગયા ચોર
 દીલમે બિચાર કરને લગ્ય ચહ મેરી માતા હુએ મેરી
 માતા કે સાથ વબીચાર કર્મ કીઆ ધીકાર હુએ ઇસી
 નીસાકો મેરે શરીરકા સખી જાન બુલાઈ દીઆ અબ

એક બેર મરના અચ્છા હોયે. મગર ધીકાર હોયે ઇસી
 નીસાકો ધીકાર હોયે ગાંબકો ગાંબ પીનેસે દારૂ પીયા
 દારૂ પીનેસે માંસ ખાયા માંસ ખાનેસે માતાકે સંગ
 વળીયાર કીયા ધીકાર મેરી બીલાકો મેરા જન્મ ખરા-
 બ નીસાને કર દીયા એસા બીયાર કર રહો હૈ. તબ
 પ્રાંમની બોલી તુમ કોન હો સો મુજસે કહીએ તબ
 બોલા મેં પ્રાંમન હું એર તેરા પુત્ર હું તબ વો પ્રાંમ-
 ની એ બાતકો મુનકે તરતબ પથ્થરપર સીર પટકકે
 મર ગઇ બિસકી સાથ વો પ્રાંમન ચકુ ગલેમેં ડાલકે વો
 મરણ કે શરણમેં પહોંચા. ઇસ વાસ્તે નીસા યેસી
 ચીજ હોયે બિસસે દુર રહો યાને અહિંસા જીવનકો
 અપના જાનકે રક્ષા કરો. એ મનુસકા ખાસ કર્તવ્ય હોયે
 દેખે। પ્રાંમન બડા બિહવાન થા તો બી બિસકો અપના
 શરીરકો જ્ઞાન બુલાઇ દીયા એર આખર અપની માતા
 કે સાથ વળીયાર કર્મ કરકે મરના પડા. તો જો નિશા
 બાજ યાને માંસ બહારી મગર અપના સગા સ્વદી
 કા બાન નહિ રહિતા હો. મરના વાસ્તે નીસકે યાને
 માંસમે તમેં વો મરણી મેં તબ કર્મકા મેરન કરા
 અપના જીવન હો મરણી મેં તબ કર્મકા મેરન કરા
 બકા બોલી દેવે માનવમ જો કીજે હો. મરણી મેં
 પ્રમાતમા અન પ્રમાતમા મેં પરમમ જતી દેખ ૧-

લખાનો ખુદાને કહા હયે કે રહેમાન રહીમ ખુદા
 તઆલા સખમે રહે હયે. ઊસકો માન યહ ખાત સચ્ચી
 હયે રહીમ નામ=દયાકા હયે સખ ખુદાકી દયાસે સખ
 કુછ બના હયે ઊસને હુકમ ખીન જો કછું અપને હુકમ
 કરતા હયે વો ખુદાકા પકા સેતાન હયે હુકમ ખુદા કે
 સે કછું બના હયે ચોર ઊમ્રકા ફરમાન હયે ઊસી પ્ર-
 માણસે નચલે વો પકા કાફીર હયે. ગોસ ખાના દરેક
 શાસ્ત્ર કુરાન, ગીતા, બાયબલ સખ શાસ્ત્રો મના કરતે
 હયે તો આપ જરા કીતાબોકા ચોર શાસ્ત્રોકો દેખીચે
 ચોર જરા અપના ધર્મકા પાયા શાસ્ત્ર હયે ઊસકો દોષો
 ચોર ઊસકો કહેને મુજબ કરો ચોર માલીકકો પેચાનો
 ચોર અપના જીવ હયે યેસા દુસરેકા માનો ચોર અપ-
 ના ખુદ કુફરકો નીકાલકે દુસરેકા કાફીર કહેનેકી ઈચ્છા
 કરો જો આદમી અચ્છા હોતા હયે વો દુસરેકો અચ્છા
 માનતા હે યાને જો ખુરા હોતા હયે વો દુસરેકો ખુરા
 માનતા હયે ચોર જેસા અપને કાંટા લગનેસે કેતના દુખ
 હોતા હયે તો દુસરે પ્રાણીકા પ્રાણુ જાતે દુખ હોતા હોગા
 યહ કુછ બિચાર કરીચે જેસા અપનેકો હોતા હયે
 યેસા દુસરેકો ખી હોતા હયે યેસા માનો તો જકતકર્તા
 રાજ રહે ચોર અપને પર મહેરબાન રહે.

૧ તાલી દારૂ નહિ પીવો માંસ નહિ ખાવું બુદ્ધ

નહિ ખોલવું વ્યસિયાર નહિ કરવો. યજુરવેદ પુરુષ સુક્ત ઉપનિષદમાં લખ્યું છે કે સર્વ જીવધારી વિરાટ પુરુષના હાંક ચામ માંસ છે. તેથી માંસ ખાનાર સર્વ વિરાટ પુરુષના શત્રુ છે.

૨ જે કોઈ અન્યનું માંસ ખાઈને પોતાનું માંસ વધારે છે તે અવશ્ય નરકમાં પડશે એવું નારદનું વચન છે.

૩ સોના દાન પૃથ્વીદાન ગોદાન એ સર્વ શ્રેષ્ઠ દાન છે. પરંતુ જીવને ન મારી પ્રાણુ દાન દેવું એ સરવેથી ઉત્કૃષ્ટ સમ દાન છે. એવી રીતે માર્કાંજીની સાક્ષી છે.

૪ પારકાને પીડા કરવાથી અધર્મી થવાય છે. અને જીવ દ્વારૂપ પરોપકાર કરવાથી પુરુષ થાય છે એવું અરાટે પુરાણે વ્યાદજીનું વચન છે.

૫ હે અરબુન પ્રાંણી ! ઉપરની દયા જે ફળ આપે છે તે ફળ ચારે વેદ આપતા નથી તેમજ બધા યજ્ઞો પણ આપતા નથી તથા સર્વ તીર્થો કે સ્નાન વંદન પણ આપી શકતા નથી. મહા ભારતમાં લખ્યું છે ભુલ ચુક થયોલી માફ માગુ છું. એજ.

સર્વ સંતકે દાસ.

ખાવા. અલુદાસજી.

હિંસા ન કરવા વિષે.

જન જીવ કષ્ટ મત મારો, ભક્તિ કરો દયા ઉર ધારો,

સાધુ દેવ ભક્ષ અંકુર આયે, મિત માંસ રાક્ષસજ યારો.

પશુ પક્ષી જેઓને આપણે માણસની પેઠે જીવવા
અમે છે ને તેઓને ન મારો ને જીવ હત્યા ના હ્યો પણ
જીવવાને યાદ કરી સર્વ જીવોપર દયા રાખો. સાધુ પુરુષો
અને દેવતા લોકોનો ખોરાક વનસ્પતી ફલ ફળાદીકરો
છે માત્ર રાક્ષસ લોકો માછલી દારૂ અને માંસ ખાય છે.

સાખી બીજી.

માંસ કુકરકે ખાત હયે, મનુષ દેહ કયુ ખાય;
રતી એક ઘટમે સંચરે, સહજ નરક લેખાય.

માંસ કુતરા અને જંગલી જાનવરોને માટેજ છે.
માણસોના શરીરને બીન અતુકુળ છે માટે માણસને શા
માટે ખાવું. કાંઈ જે એક રતીભરખી માંસ શરીરમાં જાય
તો તે માણસ જરૂર નર્કમાં જાય છે.

સાખી ૩

માંસ અહારી માનવી, પ્રતક્ષ રાક્ષસ જાન;
તાકી સંગત મન કરો, હોય ભજનમે હાન.

જે માનવી માંસનો અહાર કરે છે તેને રાક્ષસ
જરાજર સમજવો અને તે માણસની સંગતી કરવી નહિ
કારણ કે તે માણસની સંગત કરવાથી જીવવાના ભજનમાં
હરકત બહુ થાય છે.

સાખી.

રાઈકા બારમા હિસા, માંસ સુત્રકો ખાય;
કોટ જન્મ સ્વાંન અવતરે, પત્ની માયાઓકે

રાઈના ખારમા લાગ જેટલુંખી થોડુ મુવેલા બન-
વરતું જે કોઈ ખાય તે મનુષ કરોડો જન્મ કુતરા તરીકે
અવતરે અને તે ચોરાશીના ફેરામાં પડે.

સાખી.

બડા પાપ હુએ હિંસા, તેહી સમાન ન કોય;
ધર્મરાય લેખા માગે, તખ સજ નોખત હોય.

જીવ દેવે: તેના સમાન ગીળું પાપ એકે નથી
જ્યારે મરણ પછી જીવેની હિંસા થાય છે ત્યારે ધર્મ-
રાજ તેની કરણીનો હિંસાજ માગે છે ત્યારે જીવા અ-
ત્યાતા પાપની શિક્ષાના દુખની વાત તેને ખબર પડેછે.

બધા જીવ એકસરખા છે માટે જીવને ન મારો.

સાખી

જીવ મત મારો બાપુડા, સજકા એકહી યાંન;
જીહવત્યા નહિ છુટતિ, કરોડ ગૌ દા દાંન.

માટે કબીર કેહેછે કે તું ગરીબ પ્રાણીઓને કાપી
કપાવીને જીવ ના લે બધાના જીવ સરખા છે. જીવ
હત્યા પાપ કરવું એટલું બધુ ખરાબ છે કે કરોડો ગા-
યેતું દાન આપવાથી અગર ગમે તેવું મોટું દાન યા
ધર્મ કરવાથી તે પાપ ધોવાઈ શકાતુ નથી.

સાખી.

દયા દીલમેં રાખીએ, તુ કયું નિર્દય હોય;
સખહી જીવ સાંછકા, કીડી કુંજર સોય.

તુ બધાપર દયા રાખ ને ઘાતકી ન થા કાંઈ બધા
જીવો ખુદાના પેદા કરેલા છે. સૌમાં ખુદાનો જ જીવ.
રહેલો છે. અને સૌને તારી માણીક જીવવા ગમે છે.

સાખી.

જીવ જીવ સખ એક હુએ જીવકા કરો બિચાર.

બીન શ્વાસાકા જીવ હુએ તાકા કરો બિચાર.

જીવ માટે તુ બિચાર કર નાના મોટા બધા જીવો
એક જ છે. યાને ખુદાના છે. જે જીવમાં યાને વનસપતી
ફલફળાદીમાં શ્વાસોશ્વાસ યાને દંભ લેવાનું કામ ચાલતુ
નથી તેવોનો અહાર કર યાને તે ચીત્તેને તુ ખાવામાં લે.

સાખી.

દયા દયા સખકો કહે, મર્મ ન જાને કોય.

જાત જીવકી જાને નહિ, દયા કહાંસે હોય.

દયા દયા કરી સર્વ જોલે છે. ખરા પણ તેનો
મર્મ શું યાને દયા શા માટે કરવી દયા શું છે. તે કોઈ
સમજતા નથી તેમજ જીવ શું છે તેની જાત તે ક્યાંથી
આયો વીગેરે જ્યાં સુધી માણસ સમજે નહિ. તો પછી
દયા તેને ક્યાંથી આવે.

જાનવરને કાપે છે ત્યારે જાનવર શું કહે છે.

તે વિષે.

મુરગી મુઢાં સે કહે, તું જખહ કરત હે મોઢે.

સાહબ લેખા માગહી, તમ સંકટ પડે તોઢે.

મરગીને જ્યારે જળહ કરે છે. ત્યારે તે મુરગી
સુઘાંને કેહે છે કે તું શું કામ મને મારેછે જ્યારે ખુદ
તારો હિસાબ માગશે ત્યારે તારી પર જે સંકટ આવશે
તેનો કાંઈ વિચાર કરે છે કે નહિ.

સાખી

ગલા કાટ કલમા પડે, મુખસે કહે હલાલ.

સાહબકે દરબારમેં, હોગા દોન હલાલ.

એક ગમ માફ ગળુ કાપતો જાય ને બીજા ગમ
ખુદાના કલમા પડે ચાને ખુદાનું નામ લઈ ખુન કરે તો
એવા બુઠાપણા માટે ખુદાના દરબારમાં જશે ત્યારે
ત્યાં તારી શી વલે યશે.

સાખી.

સાહબકે દરબારમેં, કયું કર પાવે દાદ.

પહેલે કામ ખુરા કરે, બાદ કરે ફરીઆદ

હમણાં તું ગળું કાપીને બીજાને દુખ દે અને પછી
જ્યારે તુને તેનો બદલો દુખમાં આવે ત્યારે તુ ખુદા
પાસે ફરીઆદ કરે કે હો ખુદા મને બચાવ તો તારી
દાદ કેાણુ શાંભળશે.

સાખી.

ગલા ગુસેકા કાટ, મીયાં કહેર કુમાર.

પાંચો બકરી બુખહા, કરો તબ પાવે હીદાર.

તારા શુસ્સાનું ગળું કાપ તારા હીલમાંનો કીધેલો

કપટ મારી નાખ. ને તારી પાંચે બકરીઓ એટલે પાંચ
ઘંદ્રીઓ જે પ્રાપો કરે છે. અને કરાવે છે. તેઓને કતલ
કર અને ત્યારે તું ખુદાનામ લેશે ત્યારે ખુદાના હર્શન
ની પ્રાપત્તી થશે.

એસે પાપીનર હોવીગે એ રાગ.

જેતાં જેતાં આયુષ્ય જશેરે પલમાં પડી.

રૂપી મુનીને પીર જોલીયા મોટા ગયા મરીરે રામા. ૨
તુ પામર તો શી ગણતીમાં એવું સમજીને રહેતુ કરીરે પલમાં
હજાર વરસનો હતો આયુષ્ય. જેતાં લાક્ષ ન જડીરે રામા ૦૨
બનબનમાં તે કરતે ખાસા આર્જ નોટીસ ત્યારે રહ્યા ના
ઘડીરે. પલમાં.

શુક્ર જેવા બનતા ઘરને ખાતા વનફલ વડીરે રે રામા ૦ ૨
હુકમ હુવો જખ ખુદ હજુરનો, છોડી દીધીછે શુક્રને મડીરે
પલમાં. પાળા પટાવત હુકમ પાળતા ઉડેનિશાન ચડીરે
રામા ઉડે. અલુદસ સખ સોડ છોડ ચલે ગએ
રહેવા ના પામ્યા અડધી ઘડીરે. પલમાં પડી

લી. અલુદાસજી.

કાલવાડાવ.ળા

સાખી. ગુરૂ સાહેબની.

માંસ ન ખાવા વિષે.

માંસ અહારી માનવા, પ્રત્યક્ષ રાક્ષસ બની;

- તાકી સંગતિ મતિ કરો, હોય ભગતિમેં હાની. ૧
- માંસ ખાય તે ઢેડ સખ, મધ પિચે તે નીચ;
- કુલકી દુરમતિ પરિહરે, રામ ભજે તે ઉચ. ૨
- માંસ મછલીઆં ખાતહે, સુરાપાનસે હેત;
- તે નર નરકહી જાહે, માત પિતા સમેત. ૩
- માંસ મછલીઆં ખાતહે, સુરાપાનસે હેત;
- તે નર જડસે જાયગે, જ્યુ સુલીકા ખેત.
- માંસ ખાય અરે મધ પીચે, ધન વિપરત જો થાય;
- જુવા જોલ ચારી કરે, અંત સજુલા જાય. ૪
- માંસ માંસ સખ એક એકહે, મછલી હીરની ગાય;
- આંખ દેખિ જો નર ખાતહે, સો નર નરકે જાય. ૫
- માંસ ખાય જે માનવી, દુષ્ટ તે કહેવાય;
- જલુ અક્ષર યુ કહે, વૈકુઠ ક્યાંથી જાય. ૬
- પરમાંસ જે ખાઈને, હૈયામાં હરખાય.
- જમડા આવે જાલવા, પાછળથી પરતાય. ૭
- પ્રાહ્મણુ રાખ ચાર વરણુકે, ચોર કૌમ છતીસ;
- રોટી ઉપર માછલી, સભી વરણુ ગયે ખીસ. ૮
- કલીયુગ કેરે પ્રાહ્મણુ, માંસ મછલીઆં ખાય;
- પાય લાગે સુખ માનહી, રામ કહે મર જાય. ૯
- પાંચ પુણવે ખેઠિકે, ભણે માંસ મદ દાય;
- તિનકી દિક્ષા મુકતિ નહિ, કોટી નરક ફલ હોય. ૧૦
- ૧૧

- જીવ હને હિંસા કરે, પ્રગટ પાપ શિર હોય;
પાપ ક્ષણી સો દેખીઆ, પુન્ય ન દેખા કોય. ૧૨
- તિલભર મછલી ખાયકે, કોટી ગંઉકો દાન;
કાસી કરવત લે મરે, તોળી નરક નીધાન. ૧૩
- બકરી પાલી ખાતહે, તાકી કાઢી ખાલ;
જો બકરીકો ખાતહે, તિનકો કોન હવાલ. ૧૪
- સુરગી દુલ્લાસે કહે, જળ હરકત હૈ મોહી;
સાહેબ લેખા માંગડી, સંકટ પરેગા તોડી. ૧૫
- મીન માંસ જે ખાતહે, વાકી જાત ચંડાલ;
ગીધ કાગડી દેહ ધરી, ભરમે વારોવાર. ૧૬
- અંકુર ભણે માનવા, માંસ ભણે શ્વાન;
મરી ખાય ચમાર ભયા, તિનો નરક સમાન. ૧૭
- જીવત જીવત હરદા કરે, કર્મહિ ભયા કસાય;
મરી ખાય ચમાર ભયા, અધમ કર્મકે દાય. ૧૮
- પીપા પાપ ન કીજીએ, અળગા રહીએ આપ;
કરે સો નર લોગવે, કોન બેટા કોન આપ. ૧૯
- જીવ હિંસા હલ્યા કરે, ખાવત કરે જખાન;
પીપા પ્રતક્ષ દેખ લે, યાળીમે મસાન. ૨૦

સમાપ્ત.

